

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 41g/2026

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din punctul
46 al Instrucțiunii privind determinarea gradului de dizabilitate,
aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018 cu
privire la determinarea dizabilității

*(data stabilirii gradului de dizabilitate în cazul persoanelor care
solicită pentru prima dată determinarea acestuia)*

CHIȘINĂU
9 septembrie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 5 martie 2026,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 9 septembrie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor punctului 46 din Instrucțiunea privind determinarea gradului de dizabilitate, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018 cu privire la determinarea dizabilității, ridicată de dl Sergiu Sloninov, în dosarul nr. 3-2188/2023, aflat pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Grigorii Cazacu, pe baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se află cauza de contencios administrativ inițiată de dl Sergiu Sloninov împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă privind anularea unor acte administrative.

4. În procesul de examinare a cauzei, dl Sergiu Sloninov a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor menționate *supra* la § 1.

5. Printr-o încheiere din 17 februarie 2026, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a transmis sesizarea Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 7
Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și niciun alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

7. Prevederile relevante din Instrucțiunea privind determinarea gradului de dizabilitate, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018, sunt următoarele:

„[...]”

V. TERMENELE STABILIRII GRADULUI DE DIZABILITATE

46. În cazul persoanelor care se adresează primar pentru determinarea gradului de dizabilitate, data stabilirii gradului de dizabilitate se consideră ziua în care a fost înregistrată cererea în Registrul de strictă evidență a cererilor și a depus dosarul complet la structura teritorială.

În cazul persoanelor care se adresează repetat pentru determinarea gradului de dizabilitate, data stabilirii gradului de dizabilitate se consideră data expirării perioadei pentru care a fost stabilit gradul de dizabilitate, indicate în certificatul de încadrare în grad de dizabilitate, cu condiția adresării și înregistrării, cu cel puțin 30 de zile lucrătoare, a cererii în Registrul de strictă evidență a cererilor și depunerii dosarului complet la structura teritorială.

Ca excepție de la aceste prevederi sunt cazurile prevăzute în acordurile bilaterale în domeniul securității sociale.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. Punctul 46 din Instrucțiunea privind determinarea gradului de dizabilitate, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018, stabilește că, în cazul persoanelor care se adresează pentru prima dată în vederea determinării gradului de dizabilitate, data stabilirii gradului de dizabilitate se consideră ziua în care cererea a fost înregistrată în Registrul de strictă evidență a cererilor și a fost depus dosarul complet la structura teritorială.

9. Autorul excepției susține că instanțele de judecată, Casa Națională de Asigurări Sociale și Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă exclud anumite situații din sfera de aplicare a normei citate, iar în alte cazuri extind aplicarea acesteia dincolo de ipoteza pe care o reglementează. Potrivit autorului, modul actual de aplicare a prevederilor contestate afectează situația potențialului beneficiar și drepturile acestuia. Astfel, dacă cererea este depusă în perioada în care persoana se află în concediu medical, iar aceasta este admisă, persoana pierde indemnizațiile primite în baza certificatului de concediu medical. În schimb, dacă cererea este depusă

după încheierea perioadei de concediu medical, persoana riscă să fie concediată de angajator pentru absențe nemotivate de la locul de muncă.

10. În acest sens, autorul excepției îi solicită Curții să soluționeze ambiguitățile semnalate în aplicarea prevederilor din Instrucțiunea privind determinarea gradului de dizabilitate.

11. În sesizare, autorul susține că prevederile contestate încalcă articolele 4, 7, 8, 15, 16, 20, 46 alineatele (1)-(3), 54 și 120 din Constituție, precum și articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității hotărârilor Guvernului, în prezenta cauză a unor prevederi din Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018 cu privire la determinarea dizabilității, ține de competența Curții Constituționale. Totodată, Curtea reiterează că este competentă să verifice constituționalitatea hotărârilor de Guvern dacă criticile se raportează la prevederi constituționale (a se vedea HCC nr. 6 din 28 februarie 2023, § 25).

14. Curtea reține că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces și este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie punctul 46 din Instrucțiunea privind determinarea gradului de dizabilitate, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018, care nu a constituit anterior obiect al controlului de constituționalitate. Deși autorul excepției contestă în întregime acest punct, argumentele formulate în sesizare vizează doar prima propoziție a acestuia, referitoare la stabilirea datei gradului de dizabilitate în cazul persoanelor care se adresează primar pentru determinarea acestuia. Din acest motiv, în analiza sa, Curtea se va raporta doar la prima propoziție a punctului 46.

16. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză privind controlul legalității unor acte administrative referitoare la stabilirea gradului de dizabilitate, în cadrul căreia a fost aplicat punctul 46 din Instrucțiunea privind determinarea gradului de dizabilitate, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018. Prin urmare, Curtea admite că prevederea contestată ar putea fi aplicată în cauza în care a fost ridicată excepția.

17. Autorul excepției susține că prevederile contestate contravin articolelor 4 (*drepturile și libertățile omului*), 7 (*supremația Constituției*), 8 (*respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale*), 15 (*universalitatea*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 46 alineatele (1)-(3) (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al*

unor libertăți) și 120 (*caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărâri judecătorești definitive*) din Constituție.

18. Curtea reține că autorul excepției argumentează că instanțele de judecată, Casa Națională de Asigurări Sociale și Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă exclud anumite situații din sfera de aplicare a normei contestate, iar în alte cazuri extind aplicarea acesteia dincolo de ipoteza pe care o reglementează. Potrivit autorului, modul actual de aplicare a punctului 46 din Instrucțiunea privind determinarea gradului de dizabilitate, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018, afectează situația potențialului beneficiar și drepturile acestuia. În acest context, autorul excepției îi solicită Curții să soluționeze preținsele neclarități privind sfera de aplicare a dispoziției contestate.

19. Curtea precizează că nu este competentă să stabilească sfera de aplicare a unei norme juridice. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată. Totodată, Curtea a notat că ține de competența instanțelor de judecată să interpreteze legea, să-i clarifice sensul și să înlăture dubiile referitoare la aplicarea acesteia (a se vedea DCC nr. 133 din 12 august 2021, § 33).

20. De asemenea, Curtea precizează că nu are rolul de a aprecia legalitatea acțiunilor sau inacțiunilor autorităților publice, de a identifica dreptul aplicabil ori de a stabili obligațiile părților într-un raport juridic concret. Astfel, având în vedere modul în care autorul excepției și-a formulat criticile, Curtea constată că este, în fapt, invitată să verifice modul în care autoritățile publice și instanțele de judecată aplică dispoziția contestată. Totuși, rolul Curții nu presupune verificarea modului de aplicare a legii, această competență revenindu-le instanțelor de judecată. Prin urmare, Curtea nu poate declanșa controlul de constituționalitate al prevederii contestate, deoarece chestiunile sesizate de autorul excepției țin de aplicarea legii într-un caz concret, care nu sunt de competența sa (a se vedea DCC nr. 85 din 20 iulie 2023, §22; DCC nr. 78 din 10 iulie 2025, § 32).

21. Pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) literele d) și f) și (4) litera d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din punctul 46 din Instrucțiunea privind determinarea gradului de dizabilitate, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18 aprilie 2018, ridicată de dl Sergiu Sloninov, în dosarul nr. 3-2188/2023, aflat pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 9 septembrie 2026

DCC nr. 146

Dosarul nr. 41g/2026